

Tổ chức Tài chính Quốc tế

Bộ Tài chính

Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế

*Hội nghị Quốc tế về Quản trị Doanh nghiệp của IFC/OECD
Đồng tổ chức Bộ Tài chính*

**Lý do khiến Quản trị Doanh nghiệp
được quan tâm tại Việt nam**

Hội nghị bàn tròn Châu Á về Quản trị Doanh nghiệp – OECD/WB

Với sự tài trợ:
Chính phủ Nhật bản
Diễn đàn Quản trị Doanh nghiệp Toàn cầu

Global Corporate
Governance Forum

Ông Daniel Blume, Quản trị viên cao cấp, OECD

Hà Nội, Việt Nam
Ngày 6 tháng 12 năm 2004

Địa điểm: Khách sạn Sheraton, Hà nội

HỘI NGHỊ QUỐC TẾ VỀ QUẢN TRỊ DOANH NGHIỆP

Ngày 6 tháng 12 năm 2004

Những kinh nghiệm về các nguyên tắc quản trị doanh nghiệp của OECD

Daniel Blume

Quản lý chính, Phòng các vấn đề doanh nghiệp OECD

1. Tôi rất vui mừng vì có được cơ hội này để trình bày với các bạn những kinh nghiệm về các nguyên tắc quản trị doanh nghiệp của OECD. Trước tiên, tôi xin phép được trình bày một số kiến thức cơ bản về OECD và nguyên nhân tại sao các nguyên tắc OECD lại trở thành những tiêu chuẩn toàn cầu quan trọng và thích hợp tới vậy. Sau đó, tôi xin được đưa ra một vài kết luận chủ yếu xuất phát từ việc xem xét lại các nguyên tắc này gần đây của OECD. Tiếp theo đó, tôi xin được nhường lời cho đồng nghiệp của tôi ở OECD là Motoyuki Yufu, người sẽ bàn về phần thứ hai của bài thuyết trình và đưa ra những nhận xét riêng của ông về việc chúng ta đã hợp tác với nhóm Ngân hàng thế giới Châu á như thế nào để thúc đẩy quản trị doanh nghiệp tốt hơn trong Bàn tròn Châu á về quản trị doanh nghiệp.

2. Trước khi chuyển sang phần các nguyên tắc, tôi muốn gửi lời cảm ơn tới IFC và Bộ Tài Chính vì những công tác chuẩn bị của họ để tổ chức buổi hội thảo này, cũng như xin chân thành cảm ơn sự hỗ trợ thêm của Chính phủ Nhật và Diễn Đàn Quản trị Doanh nghiệp Toàn cầu.

OECD với tư cách là người xây dựng các tiêu chuẩn toàn cầu

3. Đầu tiên, cho phép tôi trình bày một số thông tin ngắn gọn về OECD: Chúng tôi là một tổ chức gồm 30 quốc gia dân chủ cùng thúc đẩy hợp tác và phát triển kinh tế thông qua chính sách đối thoại và giới thiệu. Thành viên của tổ chức bao gồm từ những nước có thu nhập trung bình như Hy Lạp, Phần Lan, Thổ Nhĩ Kỳ, Mexico và Triều Tiên tới những nước có thu nhập cao hơn ở Bắc Mỹ, Châu Âu, Australia, New Zealand và Nhật Bản. Thêm vào đó, do được đẩy mạnh bởi quá trình toàn cầu hoá, hiện tại OECD còn bao gồm khoảng 75 đến 100 quốc gia trong phạm vi của các cuộc hội nghị và các sáng kiến, cùng hướng tới cách tiếp cận phối hợp và hợp tác với nhau để chỉ ra các vấn đề toàn cầu mà các quốc gia không thể tự mình giải quyết.

4. Những việc làm của chúng tôi về vấn đề quản trị doanh nghiệp đã đi đầu trong việc hướng tới một OECD tổng thể và rộng lớn hơn. Các nguyên tắc quản trị doanh nghiệp của OECD được thông qua năm 1999 và được xem xét lại vào đầu năm nay sau khi tham khảo các chính phủ và những nhà đầu tư từ các quốc gia trong và ngoài OECD. Ban đầu, các nguyên tắc này được xây dựng sau khi một loạt các cuộc khủng hoảng tài chính xảy ra ở nhiều nơi khác nhau trên thế giới vào giữa những năm 1990, đáng chú ý là ở Châu á,

Nga, và Mỹ Latinh. Chính những cuộc khủng hoảng này đã gây ra những lo lắng nghiêm trọng về cấu trúc và hệ thống tài chính quốc tế.

5. Để đáp lại, vào năm 1999, nhóm G7 đã nhất trí thiết lập Diễn đàn ổn định tài chính (FSF), thu hút sự tham gia của tất cả những thành viên chính của hệ thống tài chính thế giới, bao gồm cả một số nền kinh tế mới nổi như Hồng Kông hay Singapore. Diễn đàn này đã thông qua 12 tiêu chuẩn chủ chốt được xem là cần thiết cho các quốc gia để thúc đẩy sự ổn định tài chính thế giới. Ngân hàng thế giới và các tổ chức khác nghiên cứu để thúc đẩy việc áp dụng các tiêu chuẩn này thông qua việc xem xét kinh nghiệm của các quốc gia. Nghiên cứu này được trình bày trong các bản Báo cáo về việc tuân thủ các tiêu chuẩn và các điều lệ, hay còn gọi là ROSCs.

Tại sao các nguyên tắc quản trị doanh nghiệp của OECD lại có tính chất quan trọng?

1. Như tôi đã trình bày ở trên, điểm cốt yếu là một trong 12 tiêu chuẩn chủ chốt đã được thông qua là các nguyên tắc về quản trị doanh nghiệp của OECD. Do đó, các nguyên tắc này không chỉ trở thành tiêu chuẩn cho các nước thuộc OECD mà còn là một tiêu chuẩn toàn cầu. Vậy, tại sao FSF và các tổ chức khác lại coi việc quản trị doanh nghiệp và các nguyên tắc này quan trọng tới vậy?
2. Có ba nguyên nhân giải thích tại sao phải chú ý tới chất lượng của việc quản trị doanh nghiệp
3. Thứ nhất, công tác quản trị doanh nghiệp tốt dẫn tới tăng trưởng và hiệu quả kinh tế cao hơn. Nó cũng cải thiện việc sử dụng nguồn vốn thường là khan hiếm ở nhiều quốc gia. Hơn nữa, nó tạo điều kiện phát triển cho các ngành công nghiệp mới... Quản trị doanh nghiệp tốt, gồm cả tính rõ ràng dễ hiểu, sẽ khuyến khích đầu tư trực tiếp nước ngoài và làm giảm các khoản lãi đi vay của cả các công ty và chính phủ. Cụ thể, một nghiên cứu do PWC tiến hành đã ước tính đầu tư trực tiếp nước ngoài vào Ai Cập, Thổ Nhĩ Kỳ và Hy Lạp mất khoảng 1 tỷ đô la Mỹ mỗi nước do thiếu tính rõ ràng và dễ hiểu.
4. Thứ hai, quản trị doanh nghiệp tốt làm giảm nguy cơ của các cuộc khủng hoảng. Trong trường hợp có sự xáo trộn bên ngoài, quản trị tốt có thể tăng cường khả năng chống chọi của nền kinh tế. Dĩ nhiên, chính sách kinh tế vĩ mô và các quy định khôn ngoan của các ngân hàng cũng hết sức cần thiết. Song kinh nghiệm tại Châu á và Mỹ Latinh đã chỉ ra tầm quan trọng của quản trị. Ví dụ, ở Hàn Quốc, các doanh nghiệp được quản trị tốt hơn đã vượt qua cuộc khủng hoảng tại nước này tốt hơn nhiều so với các doanh nghiệp có công tác quản trị kém hiệu quả hơn.
5. Thứ ba, quản trị doanh nghiệp tốt là việc hết sức cần thiết để đảm bảo tính hợp pháp của nền kinh tế thị trường. Chẳng ai được lợi nếu công chúng coi việc kinh doanh là mục nát và vô đạo đức. Trong vấn đề này, enron đặc biệt quan trọng. Sự cần thiết phải duy trì hoặc củng cố tính hợp pháp và lòng tin của công chúng đã là động lực ở Hàn Quốc và rất nhiều các nước khác như Brazil.
6. Dựa vào kiến thức trên, các nguyên tắc quản trị doanh nghiệp của OECD được xem là các tiêu chuẩn phù hợp với toàn cầu, có thể giữ vai trò quan trọng trong việc đẩy mạnh quản trị doanh nghiệp. Những điều không hay đã xảy ra ở Hàn Quốc, Thái Lan và Indonêxia một phần liên quan tới việc thiếu sự quản trị doanh

nghiệp rõ ràng, có trách nhiệm và hiệu quả. Và cần phải có những tiêu chuẩn được chấp nhận trên khắp thế giới để thúc đẩy công cuộc cải cách.

7. Để đảm bảo những tiêu chuẩn này được biết tới và xem xét một cách rộng rãi, OECD cộng tác với nhóm Ngân hàng thế giới đã được mời thiết lập một loạt các bàn tròn khu vực, trong đó sử dụng các nguyên tắc quản trị doanh nghiệp của OECD để thực hiện chính sách đối thoại nhằm mục đích thúc đẩy cải cách quản trị doanh nghiệp trong khu vực. Bắt đầu vào năm 1999, nó hiện gồm có các bàn tròn ở Châu á, Mỹ La tinh, khu vực âu - á, Đông Nam á và Nga và công việc gần đây cũng mới được tiến hành tại Trung Quốc, Trung Đông và khu vực Bắc Phi. Các bàn tròn của OECD định hướng cho các cuộc tranh luận xung quanh 6 nguyên tắc chính. Đó là:
 - Đảm bảo cơ sở cho một cơ cấu quản trị doanh nghiệp có hiệu quả (buộc phải tuân theo)
 - Quyền lợi của các cổ đông và những vai trò của quyền sở hữu then chốt.
 - Đối xử công bằng giữa các cổ đông
 - Vai trò của nhà đầu tư trong quản trị doanh nghiệp, bao gồm cả các chủ nợ và những người gửi tiền vào ngân hàng.
 - Tính công khai, rõ ràng và dễ hiểu
 - Trách nhiệm của hội đồng quản trị
8. Thời gian có hạn nên tôi không thể trình bày chi tiết các nguyên tắc này. Vì vậy, tôi xin được nhấn mạnh vào ba điểm có thể được coi là đặc biệt quan trọng trong hoàn cảnh của rất nhiều các quốc gia đang phát triển mà OECD đang cộng tác cùng.
9. Thứ nhất, việc thi hành và bắt buộc phải thực hiện là một vấn đề then chốt, một vấn đề được phản ánh đầy đủ hơn rất nhiều trong bản xem xét lại các nguyên tắc. Chương đầu tiên trong các nguyên tắc về cơ cấu quản trị doanh nghiệp toàn bộ là hoàn toàn mới, và nó thể hiện các bài học đã rút ra được từ những bàn tròn về quản trị doanh nghiệp trên thế giới cũng như cơ cấu pháp luật, quy tắc và thể chế cần có để đảm bảo việc thực thi có hiệu quả.
10. Thứ hai, quyền lợi của các cổ đông không những cần được bảo đảm mà các cổ đông, đặc biệt là các nhà đầu tư trong thể chế cần phải năng động hơn nữa trong việc thực hiện các quyền này để các doanh nghiệp có thêm những động lực mạnh hơn để thực hiện quản trị doanh nghiệp tốt. Tính rõ ràng và tính công khai hợp lý là một yếu tố thiết yếu khuyến khích các cổ đông cũng như các nhà đầu tư tham gia quản trị doanh nghiệp một cách hiệu quả.
11. Thứ ba, hội đồng quản trị giữ vai trò quan trọng trong việc quản trị có hiệu quả, thực hiện chức năng của một bản lề giữa các cổ đông và ban quản lý chuyên môn. Điều này đòi hỏi các thành viên của hội đồng quản trị phải có năng lực phán xét độc lập để có thể giám sát hoạt động của ban quản lý; phải giải quyết được những mâu thuẫn tiềm tàng về lợi ích của các thành viên; đảm bảo tính chính trực của hệ thống tài chính và kế toán; lựa chọn các thành viên chủ chốt của ban quản trị. Cuối cùng là phải chỉ đạo dẫn dắt một chiến lược cho toàn thể doanh nghiệp.
12. Đây chỉ là những giới thiệu hết sức sơ lược về các nguyên tắc, và xin mời các bạn xem xét chúng một cách chi tiết hơn. Chúng tôi có sẵn các bản copy ở đây cho các bạn, và cũng đang tiến hành dịch các Nguyên tắc này sang tiếng Việt và sau

đó sẽ cho công bố chính thức trên website của OECD là www.oecd.org/daf/corporate-affairs.

13. Bây giờ, tôi xin được chuyển micro cho người đồng nghiệp của tôi ở OECD, ông Motoyuki Yufu. Ông sẽ trình bày về cách thức các nguyên tắc này đã được áp dụng trong phạm vi các quốc gia Châu á.